

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξέμνητος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἑλλαν Κρατῶν σελλινία 10.

Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μὴνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἘΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις 2 Μαρτίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 13

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Μὲ στίχους τοῦ κ. ΑΝΤ. ΒΩΓΓΗ

Μιά φορὰ ἦταν ἓνας φτωχὸς ποὺ δὲν εἶχε παρὰ ἓνα σπιτάκι, ἓνα ἀμπελάκι, ἓνα γαϊδουράκι καὶ μιὰ γιδούλα. Ἀνέβαινε λοιπὸν κάθε πρωτὶ στὸ γαϊδουράκι του, ἔπαιρνε τὴ γιδούλα του μαζί καὶ πήγαινε στ' ἀμπελάκι του, κι' ὅλη τὴν ἡμέρα τὸ σκάλιζε καὶ τὸ συγύριζε. Τὸ βράδυ ἀνέβαινε πάλι στὸ γαϊδουράκι του, ἔπαιρνε καὶ τὴ γιδούλα του καὶ γύριζε στὸ σπιτάκι του. Τὴ νύχτα ὅμως ἐρχόταν στ' ἀμπέλι μιὰ ἀλεπού καὶ τοῦ ἔτρωγε τὰ σταφύλια. Πήγαινε ὁ ἀμπελὰς τὸ πρωτὶ, ἔβρισκε τὰ σταφύλια του φαρμαμένα.

— Μωρέ, ποῖος νᾶναι ἐκεῖνος ποὺ μοῦ κλέβει τὰ σταφύλια, ἔλεγε ὁ ἀμπελὰς. Θὰ κρυφτῶ κανένα βράδυ γιὰ νὰ τὸν πετύχω.

Πῆρε λοιπὸν τὴν ἄλλη τὸ τουφέκι του, κι' ἀντὶ νὰ φύγῃ τὸ βράδυ, κρύφτηκε στ' ἀμπέλι καὶ πρᾶμόνευε νὰ πιάσῃ τὸν κλέφτη. Σὲ λίγο βλέπει τὴν ἀλεπού ν' ἀρχεται καὶ νὰ τοῦ τρώῃ τὰ σταφύλια.

— Ἀ, ἐσὺ εἶσαι, κυρὰ-Μαριώ, ποὺ μοῦ κλέβεις τὰ σταφύλια μου; τῆς λέει, καὶ τὴ σημαδεύει γιὰ νὰ τὴ σκοτώσῃ.

— Μὴ, μὴ μὲ σκοτώσῃς, τοῦ φωνάζει ἡ ἀλεπού, κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω βασιλιά!

Γέλασε ὁ ἀμπελὰς. «Ἐσὺ θὰ μὲ κάνῃς βασιλιά;» τῆς λέει.

— Ἐγώ. Κι' ἂν δὲν σὲ κάνω, στὸ χέρι σου εἶναι νὰ μὲ σκοτώσῃς. Μοῦ νάχα νὰ κάνῃς ὅ,τι σοῦ λέω.

— Καλὰ, λέει ὁ ἀμπελὰς.

Περίμενε λοιπὸν ἡ ἀλεπού κι' ἐγιναν τὰ σταφύλια, καὶ τὰ πατήσανε, καὶ πούλησε τὸ μούστο του ὁ ἀμπελὰς καὶ πῆρε τέσσερα φλουριά. Ἐκινεῖ τότε ἡ ἀλεπού καὶ πάει γραμμὴ στὸ βασιλιά.

Καθόταν ὁ βασιλιάς στὸ θρόνο

του καὶ δίπλα του, καθόταν ἡ κόρη του. Τὸν προσκυνᾷ ἡ ἀλεπού καὶ τοῦ λέει:

— Ἀφέντη βασιλιά, μοῦ εἶπε ὁ ἀφέντης μου, ὁ ἀμπελὰς, νὰ μοῦ δώσῃς ἐκεῖνο τὸ κουτί ποὺ μετροῦν τὰ φλουριά, γιὰτὶ τοῦ ἦρθαν ἐξήντα καράβια, φορτωμένα φλουριά καὶ δὲν ἔχει κουτί νὰ τὰ μετρήσῃ.

Ἀπόρησε ὁ βασιλιάς.

— Ἐχει ὁ ἀφεντικός σου τόσα φλου-

ριά, ποὺ τὰ μετράει μὲ τὸ κουτί; λέει τῆς ἀλεπούς.

— Τί λές, βασιλιά μου, λέει ἡ ἀλεπού. Αὐτὰ ποὺ ἔχει ὁ ἀφέντης μου, οὔτε μὲ τίς κόφες δὲν μετριοῦνται.

Στέλνει ὁ βασιλιάς τὴν κόρη του νὰ φέρῃ τὸ κουτί ποὺ μετροῦν τὰ φλουριά. Ἐκεῖνη, πονηρή, συλλογίστηκε: «Μωρέ, ἀλήθεια νᾶναι αὐτὰ ποὺ μᾶς εἶπε ἡ ἀλεπού, ἡ μήπως κι' ἤθελε νὰ μᾶς κοροϊδέψῃ;»

Πιάνει κι' ἀλοΐφει τὸν πάτο τοῦ κουτιοῦ μὲ μέλι.

«Ἄν μετρήσουνε στ' ἀλήθεια τόσα φλουριά, κάποιο θὰ κολλήσῃ, στὸν πάτο», σκέφθηκε.

Δίνει τὸ κουτί τῆς ἀλεπούς, τὸ παίρνει ἐκεῖνη. προσκυνᾷ καὶ φεύγει. Πάει στὸ σπίτι τοῦ ἀμπελὰ, κρατᾷ τὸ κουτί πέντε-ἕξι μέρες γιὰ νὰ φανῇ ὅτι στ' ἀλήθεια μετροῦσανε φλουριά, κι' ὕστερα κολλᾷ τὰ τέσσερα φλουριά ποὺ εἶχαν, στὸν πάτο τοῦ κουτιοῦ. Ὁ ἀμπελὰς ὁ κακομοίρης ἄρχισε νὰ μοιρολογιέται.

— Πῶ, πῶ, τῆς λέει, πάνε τὰ λεφτούλια μου. Ἐσὺ θὰ μὲ κατανήσῃς νὰ μὴν ἔχω ψωμί νὰ φάω.

— Ἀφῆσέ νὰ κάνω ὅ,τι πρέπει κι' ἔννοια σου, τοῦ λέει ἡ ἀλεπού.

Παίρνει τὸ κουτί, τὸ πάει στὸ βασιλιά. Κοιτάζει ἡ βασιλοπούλα στὸν πάτο, τί νὰ δῇ; Σὲ κάθε ἄκρη τοῦ κουτιοῦ ἦταν κι' ἀπ' ἓνα φλουρί κολλημένο. Τάχασε ἡ βασιλοπούλα.

Ἀλήθεια εἶπε ἡ κυρὰ-Μαριώ, λέει. Φλουριά μετρήσανε δῶ μέσα.

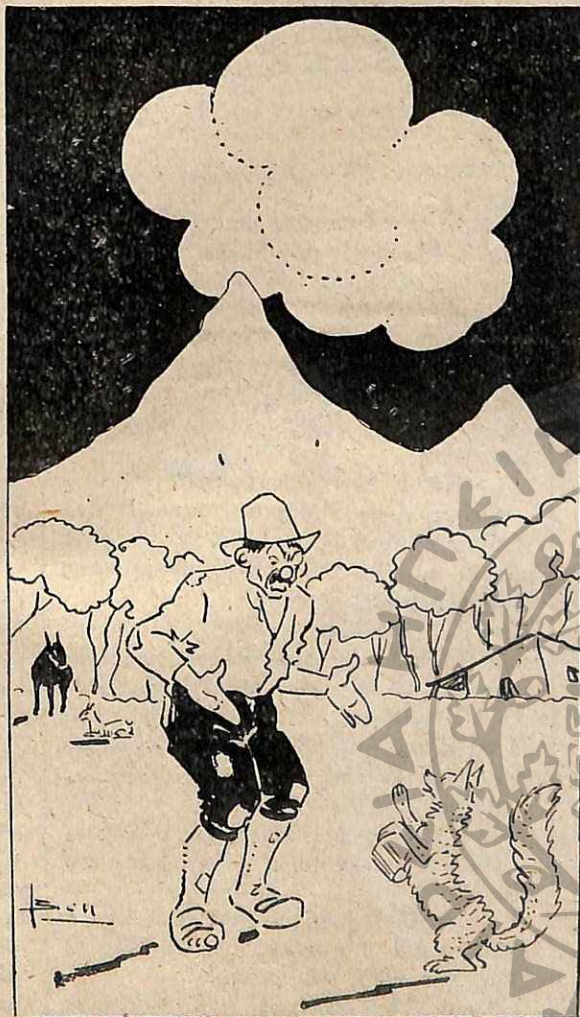
Πέρασε κάμποσος καιρὸς, καὶ λέει ἡ ἀλεπού τοῦ ἀμπελὰ:

— Νὰ πούλῃς τὴ γίδα σου καὶ τὸ γαϊδάρό σου.

— Τί λές, κυρὰ-Μαριώ, τῆς λέει ὁ ἀμπελὰς. Καὶ πῶς θὰ πηγαίνω ἐγὼ στ' ἀμπέλι μου, καὶ ποῦ θὰ βρῶ λίγο γαλατάκι γιὰ νὰ πίνω;

— Κάνε ὅπως σοῦ λέω κι' ἔννοια σου. Δὲ σοῦπα πῶς θὰ σὲ κάνω βασιλιά;

Τί νὰ κάνει ὁ ἀμπελὰς; Πουλᾷ

«Μὴ μὲ σκοτώσῃς κι' ἐγὼ θὰ σὲ κάνω βασιλιά!»
(Σελ. 145, στ. α'.)

τη γίδα του και το γαϊδούρι του και παίρνει δέκα φλουριά.

Τραβάει ή αλεπού γραμμή στο βασιλιά.

— Αφέντη βασιλιά, του λέει, μου είπες ότι ήθελες να μετράω τα φλουριά, εκείνο που μου έδωσες και τις προάλλες, γιατί το ήρθαν πάλι έξηγτα καράβια φορτωμένα με φλουριά και δεν έχει κουτί να τα μετρήσω.

Τα έχασε πιά ο βασιλιάς.

— Μωρέ, λέει, κι άλλα καράβια του ήρθαν αχτούρου του αμπελά; Πόσο πλούσιος πιά είναι;

Λέει της κόρης του να φέρη το κουτί, εκείνη το αλολφει πάλι με μέλι και το δίνει της αλεπούς.

Το παίρνει ή αλεπού, το κρατάει πέντ' έξη μέρες, ύστερα κολλάει άράδα-άράδα και τα δέκα φλουριά στον πάτο του κουτιού. Να κλαίη ή αμπελάς, να σκούζη:

— Μωρέ δεν κρατάς κανένα, να πάρουμε λίγο ψωμάκι που έγω ξενηστικωθεί; Έλεγε της κυρά-Μαριώς.

— Σώπα σύ, κι όταν θα σε κάνω βασιλιά, θα τρώς όσο σου άρέσει.

Σάν κόλλησε όλα τα φλουριά, παίρνει το κουτί και το πάει πάλι στο βασιλιά. Κοιτάζει ή βασιλοπούλα και βλέπει δέκα φλουριά κολλημένα στον πάτο του κουτιού. Τότε πιά θάμασε στ' αλήθεια.

— Φαντάσου, λέει, πλούσιος που θά-ναι αυτός ή αμπελάς!

Σε λίγες μέρες λέει ή αλεπού στον αμπελά:

— Τώρα να πουλήσης τάμπέλι σου.

— Καλέ, τάμπέλι μου να πουλήσω; Τι λές, κυρά Μαριώ! Και πώς θα μείνω εγώ χωρίς τίποτα;

— Δεν είπαμε πως θα σε κάνω βασιλιά; Πούλησε τάμπέλι σου και μη σε νοιάζει.

Πουλάει ή κακομοίρης ή αμπελάς το άμπέλι του και παίρνει τριάντα λίρες. Τραβάει ή αλεπού μιά και δυο στο βασιλιά.

— Αφέντη βασιλιά, του λέει, μου είπες ότι ήθελες να μετράω τις δώσες εκείνο το κουτί που μετράνε τις λίρες, γιατί το ήρθαν έβδομήντα καράβια φορτωμένα λίρες και δεν έχει κουτί να τις μετρήσω.

— Τι; λέει ή βασιλιάς, έβδομήντα καράβια λίρες; αυτός θα έχει πιά πολ-λά κι από μένα!

Λέει της κόρης του να φέρη το κουτί όπου μετράνε τις λίρες. Πιάνει εκείνη και αλείφει πάλι τον πάτο με μέλι.

Το δίνει της αλεπούς, το παίρνει ή αλεπού και το κρατάει στο σπίτι δέκα μέρες. Έστερα κολλάει άράδα-άριδα και τις τριάντα λίρες στον πάτο του. Να δέρνεται ή αμπελάς, να χτυπιέται:

— Πώ, πώ, κυρά-Μαριώ, έσύ μ' έχαντάκωσες. Πούλησα το μούστο μου και δεν είδα δεκάρα, πούλησα τη γίδα μου και το γαϊδούρι μου και δεν είδα δεκάρα, πούλησα τάμπέλι μου και δεν είδα δεκάρα. Έμένα δεν μου μένει πιά παρά να πάω να πνιγώ.

— Έννοια σου, του λέει ή κυρά-Μαριώ, κι εγώ θα σε κάνω βασιλιά. Λίγη ύπομονη νάχη.

Παίρνει το κουτί και το πάει στο βασιλιά. Το βλέπουν ή βασιλιάς κι ή βασιλοπούλα που είχε στον πάτο του πενήντα λίρες κολλημένες, και δεν ξέρανε τί να πουν από το σάστισμά τους.

Παίρνει ή βασιλιάς την κόρη του και τα μέρος και της λέει:

— Κόρη μου, να στείλουμε προξενιά στον αμπελά, τον παίρνεις άντρα;

— Άκους εκεί, πατέρα μου, τον παίρνω, λέει εκείνη.

Γυρίζει ή βασιλιάς και λέει της αλεπούς:

— Δε μου λές, κυρά-Μαριώ, παίρνει

«— Αφέντη βασιλιά! » (Σελ. 145, στ. β').

ή αφεντικός σου τη βασιλοπούλα για γυναίκα;

— Αφέντη βασιλιά μου, ξέρεις ποιός είναι ή αφεντικός μου; λέει ή αλεπού. Εκείνος κοιμάται σε χρυσά κρεβάτια και τρώει με χρυσά πηρούνια, που δεν τάχεις δη ούτε στον ύπνο σου. Δεν ξέρω αν θα καταδεχθώ να πάρη τη βασιλοπούλα για γυναίκα. Όμως εγώ θα τού το πω κι' αύριο θα σου φέρω την απάντησή.

— Καλά, λέει ή βασιλιάς.

Φεύγει ή κυρά-Μαριώ, τσακώνει ένα κοτόπουλο στο δρόμο, για να το φάνε με τον αμπελά που ήταν ή κακομοίρης ξενηστικωμένος.

— Έ, του λέει, τελείωσε ή δουλειά σου. Ό βασιλιάς σου στέλνει προξενιά να πάρη τη θυγατέρα του για γυναίκα.

— Άιντε από κει, κυρά-Μαριώ, που θα με πάρη ή βασιλοπούλα. Έγώ δεν έχω ψωμί να φάω και θα γίνω γαμπρός του βασιλιά;

— Καλά, θα δής, λέει ή κυρά-Μαριώ.

Πάει την άλλη μέρα στο βασιλιά και του λέει:

— Αφέντη βασιλιά μου, μου είπες ότι ήθελες να μετράω τις δώσες εκείνο το κουτί που μετράνε τις λίρες, γιατί το ήρθαν έβδομήντα καράβια φορτωμένα λίρες και δεν έχει κουτί να τις μετρήσω.

— Τι; λέει ή βασιλιάς, έβδομήντα καράβια λίρες; αυτός θα έχει πιά πολ-λά κι από μένα!

Λέει της κόρης του να φέρη το κουτί όπου μετράνε τις λίρες. Πιάνει εκείνη και αλείφει πάλι τον πάτο με μέλι.

Το δίνει της αλεπούς, το παίρνει ή αλεπού και το κρατάει στο σπίτι δέκα μέρες. Έστερα κολλάει άράδα-άριδα και τις τριάντα λίρες στον πάτο του. Να δέρνεται ή αμπελάς, να χτυπιέται:

της αλεπούς, ότι την Κυριακή θα γίνουν οι γάμοι, και νάρθη για να στεφανώσουμε.

Πάει ή αλεπού τρεχάλα σπίτι.

— Έλα, λέει του αφεντικού της, να έτοιμαστής την Κυριακή, να πές να πάρης τη βασιλοπούλα.

— Μωρέ, με τα κουρέλια που φορώ θα πάω να πάρω τη βασιλοπούλα; λέει εκείνος.

— Τι σε νοιάζει έσένα; εγώ θα τα κάνω όλα.

Εημέρωσε λοιπόν ή Κυριακή και ξεκίνησαν ή αλεπού κι ή αμπελάς, να πάνε να πάρουν τη βασιλοπούλα. Όταν κοντοζυγώνανε στην πολιτεία, σ' ένα κακοσκάλι, λέει ή αλεπού:

— Τώρα έσύ να σταθής έδω, κι' εγώ θα πάω ως το παλάτι μιά στιγμή και θα γυρίσω πίσω.

Έμεινε λοιπόν ή αμπελάς στο δρόμο κι' έτρεξε ή αλεπού στο παλάτι. Εκεί περίμεναν τον γαμπρό, έτοιμάζαν για το γάμο και στόλιζαν τη νύφη. Πάει ή αλεπού και λέει:

— Άχ, βασιλιά μου, τί πάθαμε! Εκεί που ερχόμαστε με τον αφεντικό μου μέσα στο χρυσό άμαξι, έσπασε ή ρόδα του άμαξιού κι' ή αφεντικός μου κυλίστηκε στη λάσπη και λίγο έλειψε να σκοτωθώ. Και τώρα ντρέπεται να έρθη που λερώθηκαν τα ρούχα του.

— Μπά, λέει ή βασιλιάς, και δεν τού δίνουμε άλλα για νάλλάξη;

Πιάνει και δίνει της κυρά-Μαριώς μιά αλλαξιά βασιλική όλόχρυση, με το σπαθί, με τα παπούτσια, με όλα. Την παίρνει εκείνη και πάει τρεχάλα στον αφεντικό της.

— Άιντε, του λέει, ντύσου γρήγορα. Ντύνεται εκείνος, συγυρίζεται.

— Άμ' τώρα, λέει της αλεπούς, πως θα ξυριστώ που έχω γένεια μιά όργια και δεν έχω ούτε πεντάρα πάνω μου;

— Κι' αυτό θα γίνη, μη σε νοιάζει, λέει ή αλεπού. Άμα πάμε στον κουρέα.

— Να πής πως έπεσε το πορτοφόλι σου στις λάσπες.

Τον πάει στον καλύτερο κουρέα. Εκεί πιά να τσακιστούνε ποιός να τον πρωτοπεριποιηθώ. Άλλος να τού φέρνει την καρέκλα, άλλος να τού δένει την πετσέτα, άλλος να τον ξυρίζει. Όταν πιά τελείωσαν, βάζει εκείνος το χέρι του στην τσέπη για να πληρώση.

— Άχ, τί έπαθα, λέει, πάει το πορτοφόλι μου! Θα μούπες εκεί που έσπασε τάμαξι.

— Μπά, και γι' αυτό πικρένεσαι, άρχοντά μου; τού λένε. Πήγαυνε κι' όποτε έχεις ευχαρίστηση, μάς πληρώνεις.

Φτάνουν πιά ή αμπελάς κι ή αλεπού στο παλάτι. Υποδοχές εκεί, πράγματα! Τού παρουσιάζουν και τη βασιλοπούλα.

— Πώς σου φαίνεται; τον ρωτούν.

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΓ'.

Ήταν δυο άγόρια κι' ένα κορίτσι. Ό Χρονάκης τα γνώρισε από μακριά: — Μπά! έίπε ή Φώκος, ή Κίτσος κι' ή Πελαγίτσα, ή ξαδέσφη τους! Πώς τόπαθαν;

Τόπαθαν γιατ' ήταν τα πιό κοντά παιδιά του χωριού. Ό,τι να τούς έλεγες, το πίστευαν: πως πέταξε ένας γαϊδαρος, πως έκανε αυγό ένας κόκορος, πως έμαθε γραμματα ένας σκύλος... Έτσι πίστεψαν και την προκήρυξη του Θηριοτροφείου κι' έτρεχαν τώρα να ιδούν πράγματα και θάμματα.

— Έρχουν-ταί! Έρχουν-ταί! Έρχουν-ταί!... άρχισε να φωνάζη τραγουδιστά ή Τότης.

Βγήκε τότε κι' ή Γεωργάκης. Και σε λίγο οι τρεις σύντροφοι υποδέχτηκαν στην καγγελλόπορτα — δεξιά — τούς τρεις μικρούς μουστερήδες.

— Μην άρχισε ή παράσταση; ρώτησε λαχανιασμένος ή Φώκος.

— Όχι ακόμα! Μά θα μπήτε;

— Βέβαια και θα μπουίμε αφού θα πληρώσουμε;..

— Ορίστε λοιπόν, πληρώστε.

Ό Χρονάκης τούς έδωσε τα μυλλιέτα τους. — από ένα κόκκινο χαρτάκι, που έγραφε άπάνω «Γενική είσοδος, μιά δραχμή» — και πήρε τρεις δραχμές,

— Καλή και άξια, λέει εκείνος.

Έγινε το στεφάνωμα και κάτσανε στο τραπέζι να φάνε. Ό γαμπρός είχε στα δεξιά τη νύφη, στάριστερά την αλεπού.

Όταν φάγανε, λέει ή βασιλιάς:

— Δεν σηκώνοσαστε τώρα να χορέψουμε;

Λέει ή αλεπού του αμπελά:

— Να πής πως θα χορέψουμε στο σπίτι μας.

Λέει κι' εκείνος:

— Έμεις θα χορέψουμε στο σπίτι μας.

Άπό μέσα του όμως συλλογίζεταν:

— Μωρέ ποιά σπίνι μου λέει ή κυρά-Μαριώ; Εκείνο το παλιοκάλυθο;

Κατά τις κονταυγές πιά, σάν τελείωσε το γλέντι, βγήκαν να ξεγάλουν τη νύφη. Μπροστά ή κυρά-Μαριώ καθάλλα σ' ένα άτι, πίσω ή νύφη κι' ή γαμπρός, κι' ή βασιλιάς με τη δωδεκάδα του καθάλλα στ' άτια τους.

(Το τέλος στο ερχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

GIOVANNI PASCOLI

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

I

Μετά χορτύτοι, σκώθηκαν. Τούς σβώλους έσπασε το άροτρο της γής της μαύρης πίσω από τις πεινασμένες άγέλαδες.

Ή Ρόζα με τη Βιόλα, άπ' την παρέα, με τη δικέλα στάλισαν τούς χοίρους. Βιαζόταν ή πατέρα να τελειώσουν.

Ήσυχια διάβηκε σήμερα ή μέρα. Ό ήλιος κρύφτηκε, δεν ξαναβγήκε, κι' ως τη βουνοκορφή 'χε συννεφιάσει.

Κρότοι παντού και χρώματα περίσσια, πέφταν τα φύλλα' δέ γροινιόταν άλλο μέσ' στους άγρους από τούς δουλειάδες.

Μόνο άστραπές έτρέμαν κάθε τόσο' τάρστρο πιά επάψαν να όργώνουν, μά τη σπορά την είχαν τελειώσει.

Ήρθ' ή βραδυά κι' οι δρόμοι σκοτεινιάσαν.

II

Κι' οι άγέλαδες γυρίαν στους σταύλους' κι' ή κόσμος στο δρόμο φλυαρώντας, με δικέλες, κατέβαινε, στην πλάτη.

Και να, παντού ή ήσπερινός σημαίνει' χτύπησε ή καμπάνα του χωριού μας, χτύπησε και ψηλά το ρημοκιλήσι.

Σάν έλαφρά στον ούρανό κουδούνια' ντίν-ντόν, ντίν-ντόν. Νάνι, παιδάκια, ύπνο γλυκό. Ή μέρα είχε τελειώσει.

Κι' ή ήλιος άναβε κάθε καμπάνα, κι' ή κούνια τα μικρά παιδιά δεχόταν, με το ψ.θύρισμα του «νάνι-νάνι».

Και τα σήμαντρα «νάνι-νάνι»! τόνα τάλλο «ντίν-ντόν, ντίν-ντόν», και τα γλωσσά ανέμιζαν στη μαύρη σκοτεινάδα.

Νάνι, παιδί, και σήμανε ή καμπάνα.

III

Μπρός στη μπασιά στεκόταν ή μητέρα σάν άκουσε τον ήχο της καμπάνας της εκκλησιάς, που μόλις έφαινόταν.

Και μιά άστραπή φάτισε το ρημάδι, κι' όλόλευκους έφώτισε τούς δρόμους' και μιά φωνή άκούστηκε να λέη:

«Είπ' ή γιορτή της μέρας που πεθαίνει!»

(Άπό το 'Ιταλικό)

ΕΠΥΡΟΣ Μ. ΑΝΝΙΝΟΣ

όλο πενταροδεκάρες. Έλειπαν μάλιστα δεκαπέντε λεπτά, αλλά ή Τότης, μεγαλόψυχος, είπε:

— Δεν πειράζει. Έμπάτε.

Ό Φώκος, ή Κίτσος κι' ή Πελαγίτσα πέρασαν από την καγγελλόπορτα, έκαμαν λίγα βήματα μέσα και βρέθηκαν μπροστά σ' ένα μπερντέ, δηλαδή σε δυο σεντόνια περασμένα σ' ένα σκονί, που ή μιά του άκρη ήταν δεμένη σ' ένα δέντρο κι' ή άλλη σ' έν' άλλο. Άπό πάνω, σχεδόν καταμεσής, στημένη κι' αυτή στα κλαδιά ενός δέντρου, ήταν ή περίφημη έπιγραφή «Θηριοτροφείο Τότης και Συντροφίας». Και κοντά στο άνοιγμα του μπερντέ, δεμένος με μιάν αλυσίδα, — για να μη φεύγη βέβαια, — στεκόταν ή σκύλος, ή Αράκης.

Ό Τότης παραμέρισε το μπερντέ, για να περάσουν οι μουστερήδες.

— Ορίστε! έδώ-μέσα θα γίνη ή παράσταση...

— Μη μάς φάη το σκυλί; ρώτησε ή Πελαγίτσα.

— Άμα έχετε μυλλιέτα, δε σας πειράζει. Δείξτε τού τα! Είναι ή πορτιέρας μας!

Τα κουτόπαιδα το πίστεψαν. Και περνώντας, έδειξαν στον Αράχη τα κόκκινα χαρτάκια. Φυσικά, ή ήμερος σκύλος δεν είχε καιμιά όρεξη να έμπο-δίση την είσοδο σε παιδιά που τα οδηγούσε ή Ν. Τότης. Τούς κούνησε μάλιστα και την ουρά του.

— Βλέπετε; τούς είπε τότε ο Τοτός. Είναι σκύλος της Ώκεανίας, γυμνασμένος να κάνη τὸν πορτιέρη σὲ Θηριοτροφεία. Ἄν κάνατε νὰ μπήτε χωρὶς μυλλιέτα, θὰ σᾶς ξέσχιζε. Τώρα σᾶς κάνει χαρὸς...

— Περίεργο! εἶπε ἡ Πελαγίτσα. Ἰδές, Φῶκο, πόσο μοιάζουνε μὲ τούς δικούς μας οἱ σκύλοι τῆς Ώκεανίας! Ἀλήθεια ὅμως, θὰ μᾶς ξέσχιζε, ἂν δὲν εἴχαμε μυλλιέτα;

— Μπορεῖς νὰ δοκιμάσης, κορίτσι μου, ἀποκοίθηκε ὁ Τοτός. Ἔβγα μιά στιγμή ἔξω καὶ ξαναγύρισε χωρὶς μυλλιέτο. Κι' ἂν δὲ σὲ κάνη κομιμάτια, νὰ σᾶς δίνω πίσω τὶς τρεῖς δραχμές.

— Ὁχι! ὄχι! εὐχαριστῶ! φώναξε φοβισμένη ἡ Πελαγίτσα.

— Μὰ γιὰ νὰ πιστεύης...

— Τὸ πιστεύω, τὸ πιστεύω!...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ - ΜΑΡΘΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Ἑθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μὲ σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

1. Τὸ ταξίδι ὡς τὸν πρῶτο σταθμό.

Στὴν ἀρχὴ πηγαίναμε σχεδὸν ἀμίλητοι. Κοιτάξαμε μόνο, — καὶ μὲ ἀχόρταγα μάτια ἐμεῖς τὰ παιδιά, — τὶς τοποθεσίες πού περνούσαμε. Ὡς ἓνα διάστημα, μοῦ ἦταν γνωστές· γιὰτὶ κάμποσες φορές εἶχα προχωρήσει ὡς τὸ γειτονικό μας χωριό, σὲ περίπατο μὲ τούς δικούς μου ἢ σ' ἐκδρομὴ μὲ ὅλο τὸ σχολεῖο. Μ' ἀπὸ κεῖ πέρα, ὅτι εἶδεπα μὲ ἦταν ἀγνωστο, ὅπως καὶ στὸ Φάνη καὶ στὴ Νίνα. Μόνο ὁ Πανάγαρης, πολυτάξιδος, ἤξερε τὰ μέρη καὶ μᾶς ἔλεγε τὰ ὀνόματά τους.

Ὡς καὶ τὰ βουνὰ πού μᾶς περίκωναν μακρινά, ἀπὸ κεῖ φαίνονταν ἀλλοιῶτικα· ἢ παρουσιάζονταν κι' ἄλλα, πὺ μακρινὰ ἀκόμη. Καὶ στὸν κάμπο ἢ στὰ ριζοδοῦνια, τὰ χωριά καὶ τὰ χωριουδάκια διαδέχονταν τὸνα τ' ἄλλο. Συχνὰ βλέπαμε καὶ βίλλες μοναχικές, ἀνάμεσα σὲ δέντρα ἢ ἀμπέλια. Περνούσαμε κι' ἀπὸ στάνες, πού τὰ πρόβατά τους ἔβοσκαν σκόρπια στὸ πράσινο λιβάδι, καὶ τὰ σκυλιά τους ἔρχονταν ὡς τὸν ἔχτο καὶ γαύγιζαν τὸ κάρρο μας ἄγρια. Ἐννοεῖται πὺς κι' ὁ Μαυροῦκος ἔκανε τότε τὸ χρέος του...

Μὰ κι' ἄλλα κάρρα, λογῆς - λογῆς, ξεπερνούσαν τὸ δικό μας ἢ ἔρχονταν ἀντίθετα καί, τῇ στιγμῇ πού ἀνταμωνόμαστε, ἀμαξάδες κι' ἐπιβάτες, ὅλο σχεδὸν χωριάτες καὶ χωριατόπουλα, — μᾶς καλημέριζαν, κοιτάζοντας περίεργα τὸ ζωοθάσμά μας καὶ μάλιστα τὰ σπαρα ποντίκια πού τούς ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωση.

— Φαντάσου ἂν εἶχα καὶ τὴ μαϊμού! εἶπε μιά στιγμή ὁ Πανάγαρης.

— Μὰ ἔχετε καὶ μαϊμού; τὸν ρώτησα.

— Ὁχι, παιδί μου, δὲν ἔχω πιά...

Εἶχα μιά πολὺ ἔξυπνη, πού μοῦ φόφθησε. Ἦ μιλιὰ τῆς ἔλειπε, μὰ σ' ὅλα τὰ ἄλλα ἦταν ὡς ἄνθρωπος. Πού νὰ ξαναβρῶ τέτοια μαϊμού!...

«Τὰ σκυλιά μᾶς γαυγίζανε ἄγρια...»
(Σελ. 148, στ. α')

καὶ μοῦ τὰ φαρμάκωσε. Μόνο ὁ Μαυροῦκος μοῦ ἔμεινε

— Ἀ, τί κακὸς ἄνθρωπος πού θάταν αὐτός! φώναξε χωρὶς νὰ θέλω. Μὰ γιὰτὶ δὲν παίρνετε κι' ἄλλα σκυλιά; Δὲ θάταν δύσκολο νὰ βρῆτε...

— Ὡ, καθόλου δύσκολο δὲ θάταν νὰ βρῶ σκυλιά, ἀφοῦ, βλέπετε, βρίσκω καὶ παιδιά, ἀποκρίθηκε ὁ Πανάγαρης χαμογελώντας.

Μὰ σοβαρεύτηκε ἀμέσως καὶ πρόσθεσε:

— Τὸ δύσκολο θάταν νὰ τὰ γυμνάσω. Εἶμαι γέρος πιά... δὲν ἔχω τὴν ὑπομονὴ πού χρειάζεται...

Καὶ σῶπασε, συλλογισόμενος ὡς τὰ περασμένα...

Εἶχαμε ἀρχίσει νὰ μιλοῦμε καὶ τὸ ταξίδι γινόταν πὺ εὐχάριστο. Ὁ πὺ σιωπηλὸς ἀπ' ὅλους μας ἦταν ὁ Φάνης. Ποτὲ δὲν εἶχε πάρα πολλὰ λόγια αὐτὸ τὸ παιδί· κι' ἐπειδὴ καταγόταν ἀπὸ τὴ Σπάρτη, ὁ Πανάγαρης ἔλεγε πὺς σὰ Λάκωνας τοῦ ἄρεσε νὰ λακωνίξῃ.

Τῆς Νίνας ὅμως τὸ στοματάκι, ὅταν ἀρχίζε, δὲν ἔπαυε. Κι' ἦταν μὲ χαρὰ νάκούη κανένας τὴν ὁμιλία τῆς, πού ἐμοιαζε μὲ κελάδινη φαιδρὸ πούλιου. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Πανάγαρης τὴν ἔλεγε γαλιάντρα. Μὰ ἡ ὁμιλία τῆς δὲν ἦταν καὶ καθαρὸ παιδιὰτικη φλυαρία. Μὲ τὴ ζωὴ πού ἔκανε, ἢ μικρὴ εἶχε μεγαλώσει ὡς πὺ γλήγορα, εἶχε μάθει ἀρκετὰ τὸν κόσμον καὶ μιλοῦσε μὲ περισσότερη γνώση ἀπὸ ἓνα κορίτσι τῆς ἡλικίας τῆς ἢ καὶ μεγαλύτερο. Τῆς δικῆς μας ἀξαφνα τῆς Μαρούλας, τῆς χωριατοπούλας, πού δὲ γγῆκε ποτὲ τῆς, ἀπὸ τὸ χωριό, θὰ μπορούσε ἐξαίρετα νὰ τῆς κάνη τὴ δασκάλα.

Τὰ τραντάγματα τοῦ κάρρου, — κι' ἔκανε πολλὰ ὅπου ὁ δρόμος ἦταν χαλασμένος, — μᾶς διασκέδαζαν κι' αὐτὰ ἀντὶ νὰ μᾶς πειράζουν. Γιὰτὶ ὅλοι ἤμαστε συνηθισμένοι νὰ πηγαίνομε μὲ κάρρο. Κι' ἐγὼ ὡς πὺ παιδί τοῦ χωριοῦ, κι' ὁ Πανάγαρης μὲ τὸ θιάσὸ τοῦ ὡς πὺ περιπλάνητοι. Καθὼς μοῦ ἔλεγαν τὰ παιδιά, αὐτοὶ ταξίδευαν μ' ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μεταγωγικά. Μὲ κάρρο, μὲ σούστα, μὲ σιδηρόδρομο, — αὐτοκίνητα δὲν ἦταν ἀκόμα κείνο τὸν καιρὸ, — μὲ βαπόρι, μὲ καΐκι, μὲ βάρκα. Κάποτε καὶ μὲ τὰ ποδια τους, ἢ πὺ χωριὸ σὲ χωριό, ὅταν δὲν εἶχαν ἀνάγκη νὰ κουβαλήσουν ὅλα τους τὰ πράγματα κι' ἢ ἀπόσταση δὲν ἦταν πολὺ μεγάλη.

— Καὶ τὴν ἀκόμα, ἔλεγε ὁ Πανάγαρης, ἂν δὲ βιαζόμαστε νὰ φτάσωμε στὴν Πάτρα, γιὰ νὰ κάμωμε κεῖ τὴν ἐξδομάδα τῆς Λαμπρῆς, — καὶ θὰ κερδίσουμε πολλὰ τέτοιες μέρες σὲ μιά μεγάλη πόλη σὰ τὴν Πάτρα, — θὰ στέλναμε τὰ πράγματα μὲ τὸ σιδηρόδρομον νὰ μᾶς περιμένουν ἐκεῖ, καὶ μετὶς μὲ τὰ ζῶα μας καὶ μὲ τὰ ὄρ ἀνά μας, θὰ πηγαίναμε σιγά-σιγά μὲ τὰ πόδια μας — «ποδαρόδρομο» πού λένε, — καὶ θὰ στεκόμαστε σὲ κάθε χωριὸ ἢ πόλη πού θ' ἀπαντούσαμε, νὰ δίναμε ἀπὸ μιά παράσταση καὶ νὰ ξεκουραζώμαστε.

2. Στὸ Αἶγιο

Ὡστόσο κι' αὐτὸ ἐγινε μιά φορά, πρὶν νὰ φτάσωμε στὸ Αἶγιο.

Μισὴ ὥρα μετὰ τὸ μεσημέρι, σταμάτησαμε σ' ἓνα χωριὸ γιὰ νὰ φάμε, νὰ ἡσυχάσουμε λίγο καὶ νὰ ξεκουραστοῦν τὰ καϊμένα τ' ἄλογα.

Ἦταν ἓνα χωριό, — πού τώρα δὲ θυμοῦμαι τ' ὄνομά του, — λίγο πὺ μικρὸ μὰ πὺ ὁμορφὸ ἀπ' τὸ δικό μας. Στὰ πόδια ἐνὸς χαριτωμένου λόφου πού τὸ προστάτευε, καὶ στὸ πλάι μᾶς λίμνης πού ἐμοιαζε μὲ καθρέφτη, ἦταν περικυκλωμένο ἀπὸ ἀμπέλια καὶ τὰ σπιτάκια τοῦ ἀσπρίζαν μέσα σὲ μιά πρασινάδα, πού φαίνονταν σὰ χρυσὴ κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο. Στὸ ἄλλο τοῦ πλάι, μακριά, πράσινο κι' αὐτὸ μὰ πὺ σκοῦρο, ἀπλωνόταν ἓνα χαμηλὸ μὰ πὺ πολλὸ μακρὸ καὶ κατάφυτο βουνό. Ἦταν τὸ περίφημο Παναχαϊκό, πού τὸ βλέπαμε κι' ἀπ' τὰ ὑψώματα τοῦ χωριοῦ μας, μὰ γαλάζιο ὡς ἄερινον.

Καθίσαμε ὅλοι σ' ἓνα χάνι, ἀπάνω στὸ δρόμον ὅπου σταμάτησε τὸ κάρρο μας. Καὶ φυσικά, εἶχαμε πάρει μαζί μας καὶ τὰ «ζωντανά» ὅλα. Ὁ ἀμαξᾶς πότισε τ' ἄλογά του. Κι' ἐμεῖς φάγαμε κάτι σαρακοστιανὰ πού εἶχαμε στὸ σάκκο μας, ψωμί, ἐλιές, κρεμύδια καὶ χαλδὰ. Ὁ Πανάγαρης ἤπια καὶ λίγο κρασί, παράγγειλε κι' ἓναν καφέ, μὰ ἐμεῖς τὰ παιδιά μόνο νεράκι. Πεινούσαμε ὅμως καὶ διψούσαμε τόσο, πού τὸ μαῦρο ψωμί μᾶς φάνηκε σὰ γλύκισμα καὶ τὸ νερό... ὡς πὺ τὸ νερό... ὡς πὺ νὰ πῶ; Μήπως ὑπάρχει καλύτερο πράγμα ἀπὸ τὸ νερό γιὰ ἓναν διψασμένο;

Σιγά-σιγά, οἱ χωριανοὶ πού βρέθηκαν σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, μᾶς ζύγωσαν, μᾶς περικύκλωσαν. Τὰ σπαρα ποντίκια εἶχαν κινήσει κι' αὐτῶν τὴν περιέργεια. Δὲν εἶχαν ἰδεῖ ποτὲ τους καὶ ρωτοῦσαν τὸν Πανάγαρη «τί λογῆς ζούδια εἶναι». Ἔτσι ἀνοίξε μιά ὁμιλία. Σιγά-σιγά μαζεύτηκαν κι' ἄλλοι κι' ἔμα ὁ Πανάγαρης εἶδε γύρω του ἓνα «κοινὸ» ἀρκετὸ, ἔβαλε τὴ Χιονού, τὴ Μπαμπὰ καὶ τὴ Γαλάτεια νὰ κάμουν μερικὰ γυμνάσια. Ἀπὸ τούς θεατῆς, ἄλλοι λιγόντων στὰ γέλια κι' ἄλλοι, γούρλωναν τὰ μάτια τους κι' ἀνοίγαν τὸ στόμα.

Ἐπειτα ἤρθε ἡ σειρά τοῦ Μαυροῦκου καὶ τῆς Δώρας. Θὰ λέγαμε κι' ἐμεῖς κανένα τραγούδι μὲ τὴ φουσαρμόνικα, ἀλλὰ δὲν ἔκανε Μεγαλοδομαδιτικά. Κι' ὁ Πανάγαρης ἀρκεστήκε νὰ παρουσιάσῃ στὸ τέλος τὴν Πυθία. Πολλοὶ θέλησαν τότε νὰ μάθουν «τῆς τύχης τὰ γραμμένα» κι' ὅλοι σχεδὸν ἔρριξαν ἀπὸ μιά πεντάρα ἢ δεκάρα. Ἀπὸ τὴν «εἰ-

σπραξη» αὐτῇ, ὁ θιαζάρχης πλήρωσε ὅσα χρωστοῦσε στὸ χάνι καὶ τοῦμειναν καὶ φιλά γιὰ τὴν τσέπη. Ἔτσι εἶδα πὺς γινόταν ἡ «ἐργασία»:

Ὅπου θὰ πηγαίναμε, θὰ κάναμε τὴν παράστασή μας. Μὰ σὲ πόλη, σὲ χωριό, σὲ θέατρο, σὲ καφενεῖο, σὲ χάνι, ἀδιάφορο. Θὰ μαζεύαμε λεπτὰ. Ἀπ' αὐτὰ ὁ Πανάγαρης θὰ πλήρωνε τὰ ἐξοδά μας, φανητό, νοίκι, ἀγώγια, ναῦλα, μισθοῦς, — καὶ τὰ ἐπίλοιπα θάμπαιναν στὴν τσέπη του. Φυσικά, γιὰτὶ αὐτὸς ἦταν ὁ μεγαλύτερος, ὁ διευθυντῆς μας, ὁ δάσκαλός μας· αὐτὸς ἔκανε τούς περισσότερους κόπους κι' αὐτὸς εἶχε ὅλη τὴν εὐθύνη. Τί θὰ κάναμε ἐμεῖς, μικρὰ παιδιά, χωρὶς αὐτόν; Ὁχι βέβαια περισσότερα πράγματα ἀπ' ὅσα θὰ ἔκαναν,

«Ἐβαλε τὰ ποντίκια νὰ κάμουν γυμνάσια...» (Σελ. 149, στ. α')

ἂν ἦταν μονάχοι, ὁ Μαυροῦκος, ἢ Δώρα ἢ τὰ σπαρα ποντίκια.

Ἔτσι, ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, μοῦ φαινόταν ὡστὸ καὶ δικίος νὰ παίρῃ τὰ πὺ πολλὰ ὁ Πανάγαρης. Ἀργότερα ἀκουσα νὰ λένε πὺς αὐτὸ εἶναι ἀδίκον, καὶ πὺς κάθε ἐπιχειρηματίας πρέπει νὰ τὰ μοιράζεται ἴσα μὲ τούς βοηθοὺς τοῦ στήν ἐπιχείρησιν. Μὰ ὅλοι ἴσα τὸν βοηθοῦν...

Μετὰ τὴν πρόχειρη ἐκείνη «παράσταση», ὁ θιαζάρχης σηκώθηκε, ἀποχαιρέτησε τούς χωριανούς καὶ φώναξε τὸν ἀμαξᾶ. Τὸν ἀκολουθήσαμε μὲ τὰ «ζωντανά», ἀνεβήκαμε ὅλοι στάμαξι καὶ φύγαμε.

Ἀκούραστοι, χορτάτοι, κάναμε μὲ καινούργια ὄρεξη τὸ ἀπογευματινὸ αὐτὸ ταξίδι, πού μᾶς φάνηκε πὺ ὁμορφὸ κι' ἀπὸ τὸ πρῶτό. Ἐγὼ τοῦλάχιστον, πού πρῶτὴ φορά ἀπομακρυνόμουν τόσο πολὺ ἀπὸ τὸν τόπον μου, δὲν ἔπαυα νὰ θαυμάζω ὅτι εἶδεπα γύρω μου. Τρέχαμε σ'

ἓνα μέρος ψηλὸ, ἀπ' ὅπου βλέπαμε κάτω μὴν ἀπέραντη καταπράσινη πεδιάδα καὶ μιά μακριὰ λουρίδα, λαμπρὴ ὡς ἄσχημη. Ἦταν ἡ πεδιάδα τοῦ Αἰγίου κι' ὁ ποταμὸς ὁ Σελινούνας ἢ τὸ ποτάμι τῆς Βοστίτσας καθὼς τὸν λένε κοινὰ.

Σὲ λίγο, ἀντικρὺ, κι' ἀκόμα πὺ κάτω, φάνηκε καὶ μιά γαλάζια, γαλήνια θάλασσα. στενὴ, πού στὴν ἀρχὴ μοῦ φάνηκε κι' αὐτὴ σὰ λίμνη. Ὑστερα εἶδα πὺς ἦταν κατὰ πολὺ πὺ μεγάλο ἀπὸ τὴ Στυμφαλία ἢ τὴ Φενεὸ καὶ πολὺ πὺ ἀλλοιῶτικο. Ἀπὸ ὅθι τὴν περιόριζε μιά ὁμαλὴ, γλυκεῖα, πράσινη παραλία· ἀπὸ κεῖ μιά ἄγρια, τραχεῖα, ἀπότομη ἀκτὴ. Ἦταν ὁ Κορινθιακὸς Κόλπος, ἀνάμεσα Μοριά καὶ Ρούμελης. Ἐκεῖ χυνόταν κι' ὁ Σελινούνας. Βάρκες, καΐκια, καράβια, περνούσαν καὶ διασταυρώνονταν, ὅπως τὰμάξια καὶ τὰ κάρὰ στὸ μεγάλο ἐξοχικὸ μας δρόμον. Τί θέαμα γιὰ μένα! Ἀμέσως θυμῆθηκα τὸ Πανόραμα. Καὶ μοῦ φαινόταν πὺς εἶδεπα ἀληθινὰ «ζωντανή» μιά εἰκόνα του...

Ἀκόμα πὺ ζωντὴ εἶχ' αὐτὴ τὴν ἐντύπωση σὲ λίγο, πού ἀξαφνα παρουσιάστηκε μπροστά μας μιά πόλη, μικρὴ βέβαια, μὰ γιὰ μένα τί μεγάλη! Πρῶτὴ φορά εἶδεπα τόσα σπίτια μαζί. Καὶ πολλὰ μάλιστα τόσο ὁμορφα, τόσο ψηλά, πού στὰ παιδικὰ μου μάτια φαντάζανε ὡς πὺ παλάτια. Ἦταν τὸ Αἶγιο, ἢ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, πού λεγόταν ἄλλη φορά Βοστίτσα.

Δὲν ἔχει περισσότερο ἀπὸ ἐπτὰ-ὀκτὼ χιλιάδες ψυχές. Πόλη μικρὴ λοιπὸν καὶ συνηθισμένη, χωρὶς καμμιά ἐξαιρετικὴ ὁμορφιά. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πανόμορφη ἐξοχὴ πού τὴν τριγυρίζει, μὲ τὰ ἀτέλειωτα ἐκεῖνα σταφιδαμπέλια πού εἶναι κι' ὁ πλοῦτος τῆς (γιὰτὶ τὸ Αἶγιο κάνει τὴν καλύτερη σταφίδα). Κι' ὅμως αὐτὴ μοῦ πρωτόδωσε μιά ἰδέα χώρας μεγάλης, κι' ἡ εἰκόνα τῆς, ὅπως μοῦ παρουσιάστηκε ἀπὸ τὸ ὕψωμα, ἀσπριδερὴ μέσα στὸ πράσινο, μένει στὴ θύμησή μου ἀπὸ τότε.

— Φτάσαμε καὶ μὲ τὴν ὥρα! εἶπε ὁ Πανάγαρης κοιτάζοντας τὸ ρολοῖ του. Μπήκαμε, καὶ χωρὶς νὰ σταθῶμε πούθενά, σχίσαμε τὴν πόλιν ἀπὸ πάνω καὶ κατεβήκαμε στὴν παραλία, ὅπου ἦταν ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμός.

Ἐκεῖ μόνο πεζέψαμε καὶ ξεφορτώσαμε ἀπὸ τὰμάξι τὰ πράγματά μας.

Ὁ Πανάγαρης μὲ τὴ Νίνα πῆγαν νὰ βγάλουν εἰσιτήρια.

Κι' ἐγὼ μὲ τὸ Φάνη μείναμε ἀπέξω, σὲ μιά γωνιά, νὰ φυλάμε τὰ σεντούκια καὶ τὰ κλουβιά.

(Ἀκολουθεῖ)

